

Cyngor Cymuned | Llanfihangel Ystrad

**Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 Rhan 1 – Adran 6
Y Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnerthedd
Ecosystemau**

Adroddiad Cyngor Cymuned Llanfihangel Ystrad 2022

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 Rhan 1 - Adran 6

**Adroddiad ar Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau
2022**

Cyngor Cymuned Llanfihangel Ystrad

Cyflwyniad a'r Cyd-destun

Mae Cyngor Cymuned Llanfihangel Ystrad yng nghanol Sir Ceredigion, hanner ffordd rhwng Lanbedr Pont Steffan ac Aberaeron a hanner ffordd o'r Gogledd i'r De o'r Sir. Yn gweithredu Praesept o dan £10,000 mae'r cyngor yn gyswllt pwysig rhwng y Gymuned ac asiantaethau a chyrrff llywodraethol eraill er mwyn helpu i benderfynu sut mae gwasanaethau lleol yn cael eu darparu, eu hariannu a'u blaenoriaethu.

O fyw mewn ardal gwledig mae bioamrywiaeth yn rhan o fywyd bob dydd y cynghorwyr. Mae gennym ffermwyr sydd eisoes yn gweithio'n ddyddiol ary tir ac yn ei warchod a phawb a thir neu erddi sydd yn gartref i amrywiaeth o adar a bywyd gwylt.

Mae byw yn y wlad yn help wrth i ni fedru gweithio tuag at cyflawni'r Ddeddf Cenedlaethau'r Dyfodol gan fod gennym nifer o lwybrau cerdded i'w mwynhau a llwybr yr arfordir hefyd o fewn ychydig o filltiroedd.

Adroddiad Gweithredu

Camau gweithredu i:

-cynnwys bioamrywiaeth o fewn llunio penderfyniadau a chaffael

- **Ceisiadau cynllunio a newidiadau i ddefnydd tir.** Cyfeirio at adroddiadau technegwyr ac arbenigwyr amgylchedd ar unrhyw geisiadau cynllunio.
- **Pryniannau.** Ystyried yr amgylchedd wrth brynu adnoddau e.e. prynu benses wedi eu hailgylchu yn rhan o'r gefnogaeth ehangach o warchod bioamrywiaeth.

-codi ymwybyddiaeth o fioamrywiaeth a'i bwysigrwydd

- **Prosiectau arbennig.** Yn 2021 prynwyd 10 bocs blodau a'u gosod ar draws yr etholaeth. Cyflogwyd cwmni garddio lleol ag arbenigedd o gefnogi pentrefi a threfi i hybu bioamrywiaeth drwy blannu blodau. Rhoddwyd adroddiad yn y papur lleol-

Blodau'r Haf.

Mae'n siwr bod nifer ohonoch yn ardaloedd Cribyn, Dihewyd a Felinfach wedi sylwi ar y bocsus blodau hyfryd sydd wedi eu gosod yn y pentrefi'n ddiweddar.

Prynwyd y bocsus a'r blodau gan Gyngor Cymuned Llanfihangel Ystrad.

Yn ogystal â bod yn wledd i'r llygad, mae plannu'r blodau yn rhan o waith y

	<p><i>Cyngor wrth ystyried ei ddyletswydd i warchod a hybu bioamrywiaeth yn gyffredinol, ac mewn mannau cyhoeddus yn benodol.</i></p> <p><i>Gydag amser, y gobaith yw rhoi bocsus mewn lleoliadau eraill o fewn yr etholaeth yn ogystal â rhoi ar waith syniadau eraill i hybu bioamrywiaeth er lles ein hamgylchedd,</i></p> <p><i>Mae'r Cyngor yn ddiolchgar iawn i bawb sydd wedi bod mor barod i edrych ar ôl y blodau a sicrhau bod eu prydferthwch yn parhau i gyfoethogi'r pentrefi yn weledol ac yn amgylcheddol.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhoddwyd poster ym mhob un o'r bocsus gwybodaeth o fewn yr Etholaeth • Cyhoeddi'r polisi ar y wefan
<p>-diogelu y prif rywogaethau a'r cynefinoedd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trwy ein gwaith
<p>-adfer a chreu cynefinoedd a rhwydweithiau ecolegol cydnerth</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi Pwyllgor Cae Chwarae Lleol i roi ystyriaeth i gadw darn o'r cae Chwarae ar gyfer hybu bioamrywiaeth yn ei gynlluniau i adfywio'r Cae ar gyfer dathlu'r deugain yn 2024. Er nad yw'r cae yn eiddo i'r Cyngor, mae hwn yn esiampl o sut mae'r Cyngor yn cydweithio â'r Gymuned leol.*
<p>-mynd i'r afael ag elfennau negyddol: lleihau llygredd e.e. defnyddio atebion yn seiliedig ar natur, mynd i'r afael â rhywogaethau goresgynnol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rhoi ystyriaeth i ffosffadau mewn ceisiadau cynllunio gan gymryd Cyngor arbenigol gan y Cyngor Sir. • Neilltuo arian o'r gyllideb ar gyfer cefnogi cais datblygu Gweithgor Dyffryn Aeron i ddatblygu ynni cynaliadwy yn yr ardal.* • Neilltuo arian yn y gyllideb flynyddol ar gyfer prosiectau bio-amrywiwaeth.
<p>-defnyddio gwella a rhannu tystiolaeth</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cyhoeddi polisiau, adroddiadau, newyddion ar y wefan a defnyddio'r bocsus Gwybodaeth.
<p>-cefnogi capasiti ac/neu</p>	<p>*Gweler uchod</p>

sefydliadau eraill	
-----------------------	--

Arolwg o ddyletswydd Adran 6

- Beth sydd wedi gweithio'n dda? Beth fu'r rhwystrau? Beth fyddwch yn ei newid?

Llwyddiant mawr oedd y bocsus blodau o ran ymgysylltiad cymunedol a chyflawni'r prif bwrpas o hybu bioamrywiaeth. Gan fod y Cyngor wedi neilltuo arian yn y gyllideb, mi fydd y drafodaeth am gynlluniau i'r dyfodol ar yr agenda ac yn parhau.

- Sut a phryd fydd y ddyletswydd Adran 6 yn cael ei monitro a'r cynllun Adran 6 wedi'i adolygu?

Caiff y gwaith ei fonitro gan y Cyngor llawn gyda chefnogaeth y Clerc. Gyda'r penderfyniad i neilltuo arian yn y gyllideb ers 2021, adolygir a phob 3 mlynedd i gyflawni gofynion Adran 6.